Nr. 10. Częstochowa, 1 listopada 1936 r. Cena 10 groszy.

NOWA POLSKA

TYGODNIK SPOŁECZNO-EKONOMICZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Częstochowa, ul. 7-miu Kamienic 29. Telefon 12-09.
Oddział w Warszawie: Krak. Przedmieście 66 Tel. 538-93.

Redakcja czynna w poniedziałki i w czwartki w godz. 15—18.
Administracja czynna codziennie w godz. 15—18.
Rękopisów niezastrzeżonych nie zwraca się.

Odwrotna strona medalu

Pisaliśmy kilkakrotnie, o czym zresztą dzisiaj i inni piszą, a więc o przyczynach naszego ubóstwa, niskiej stopy życiowej, bezrobocia i chronicznego kryzysu. Wskazywaliśmy te przyczyny i środki poprawy. Dzisiaj podchodzimy do tych zagadnień z innej strony, a mianowicie od strony przeciętnego obywatela kraju.

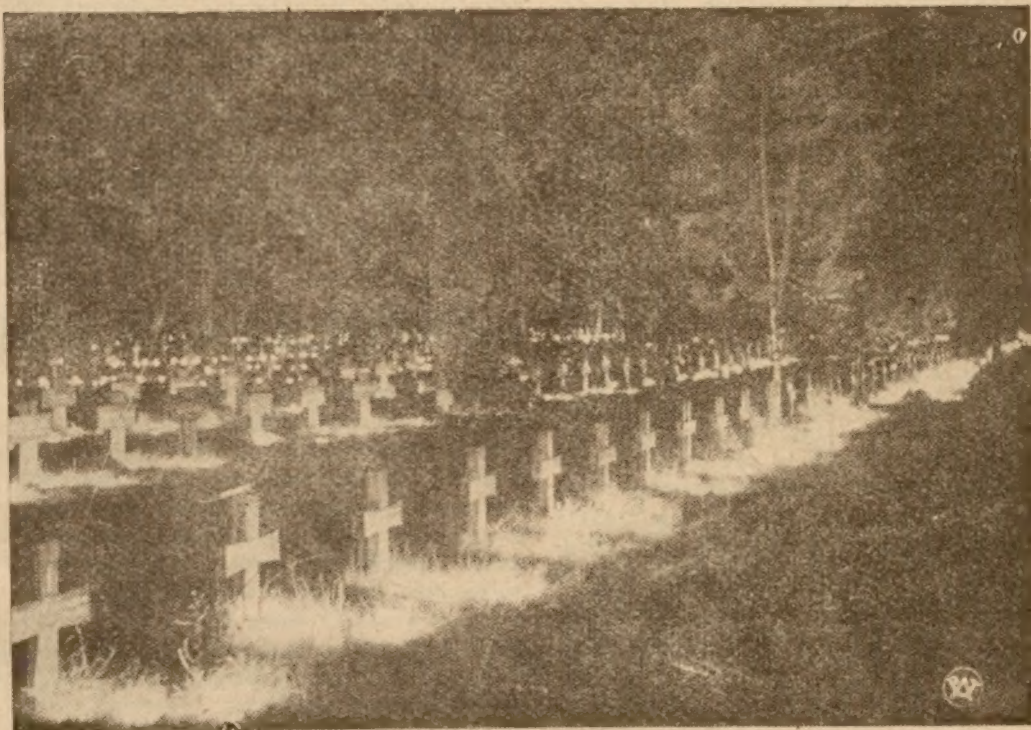
Dobrobyt kraju, jak wiadomo, zależy od przedsiębiorczości i dzielności jednostek. I jeżeli w Polsce niema dobrobytu powszechnego, to wynika stąd jasny wniosek, że za mało mamy ludzi przedsiębiorczych, dzielnych, wytrwałych i uświadomionych.

Różne były tego przyczyny a najważniejsze z nich te, że w Polsce politykę gospodarczą kształtował kto inny, że Polacy interesowali się wszystkim, tylko nie handlem i przemysłem. Kiedyś można to było jeszcze tolerować, dzisiaj, kiedy Polska musi mieć własny plan gospodarczy jest koniecznością, ażeby jej obywatele byli świadomi swej roli i odpowiednio postępowali.

Obecnie niezależnie od tego, że większa ilość polskiego elementu musi poświęcić się pracy w handlu, przemyśle i zajęciach z nimi związanych, każdy obywatel powinien interesować się bliżej zagadnieniami gospodarczymi, a dotyczy to w pierwszym rzędzie ludzi młodszych.

Obserwacje czynione nad naszą młodzieżą wskazują, że zainteresowania te z jej strony są bardzo nieznaczne, i jeżeli jest jakaś cząstka młodzieży, któraby nie absorbowała się sprawami tylko sportu, polityki, literatury sensacyjnej, zabaw, lub gry w karty i t. p., to w najlepszym razie przygotowuje się ona do objęcia pracy w zawodzie urzędniczym. Rzadko gdzieś tylko spotyka się ochotników do samodzielnej pracy przedsiębiorczej w dziedzinie gospodarczej. Również nie starają się ludzie młodzi poznać statystyk ekonomicznych, zagadnień gospodarczych innych krajów, by przez porównanie ich z naszymi, wyrobić sobie objektywny pogląd i rozsądną linię postępowania. Nawet, jeżeli ktoś przypadkowo zabłądzi do handlu czy przemysłu, to jeszcze i wtedy nie stara się postawić swego przedsiębiorstwa na wysokości zadania, lecz pracuje w nim najczęściej bezplanowo. Stąd też nasze polskie placówki handlowe są jeszcze tak zacofane, stąd jest tak nikłe życie organizacyjne w tych sferach, a często nawet zdarza się, że nie jeden kupiec czy właściciel jakiegoś przedsiębiorstwa uważa za zbyteczne czytać dzienniki czy pisma fachowe, należeć do zawodowej organizacji i brać w niej czynny udział. Czyż w tych warunkach można się dziwić się, że kupiec polski ogranicza się niemal do roli sklepikarza, że brak polskich firm handlowych o szerszym zasięgu, firm eksportowych, większych wytwórni przemysłowych i tym podobnych?

Jeżeli więc słusznie domagamy się liberalnego ustawodawstwa gospodarczego, to z drugiej strony wszyscy ludzie, począwszy od szkoły elementarnej aż do uczelni wyższych, powinni mieć możność zapoznania się z podstawowymi zagadnieniami gospodarczymi kraju, a ci którzy pracują w tej dziedzinie bezpośrednio lub nawet pośrednio, powinni te zagadnienia zgłębić, by stanąć na wysokości zadania. By dojść do tego, trzeba pracować nad sobą. Rola uświadomionego społecznie pracownika na polu gospodarczym nie może ograniczać się tylko do czynienia obrotów lub gromadzenia fortuny. W parze z tym musi iść wyrobienie obywatelskie i zawodowe, a tego nie osiągnie nikt, kto unika dobrej książki, gazety i współpracy z ludźmi doświadczonymi.

Cmentarz Obrońców Ojczyzny w „Dniu Święta Umarłych".

PLAN WZMOCNIENIA OBRONY NARODOWEJ WŁOCH

Rada ministrów włoskich urzeczywistniła zapowiedź wzmocnienia potężnego obrony narodowej Włoch. 1,200 fabryk pracuje obecnie dla armii, floty i lotnictwa; 60 godzin pracy tygodniowo zajęci są w nich robotnicy; 140 milionów lir asygnowano na budowę nowych lotnisk na Morzu Śródziemnem; nowe fabryki założono do fabrykacji motorów do samolotów; personel marynarki powiększony o 60.000 ludzi; kilkanaście nowych jednostek morskich rozpoczętych w budowie. Oto główne cyfry wyników nowych zarządzeń obrony narodowej, podjętych z inicjatywy Mussoliniego i jego polecenia, a zaaprobowanych na pominionej radzie ministrów. Nowe uzbrojenie armii prowadzone jest regularnie i będzie uzupełnione w terminach przewidzianych. Co się tyczy armii kolonialnej, to przygotowania do wzmocnienia jej siły obronnej są w toku urzeczywistnienia i to tak potężne, że po dania ochotników o zaliczenie ich do dywizyj grenadierów sabaudzkich, którzy stoją w Addis Abebie, dosięgły 26 000 kandydatów. 30 batalionów czarnych koszul" jest w trakcie zaliczenia do kadrów armii kolonialnej, celem zastąpienia dywizji, które dzielnie i chlubnie walczyły w Etiopii. Doniosłości tych zarządzeń nie ma potrzeby uwydatniać. Włochy chcą kontynuować politykę pokojową, ale polityka ta nie pragnie spuszczać z oczu rzeczywistości międzynarodowej. Oto zasada, stosowana zresztą w większości państw obecnie. Te środki, które Włochy przedsięwzięły co do wzmocnienia swych zbrojeń na Adriatyku, Morzu Tyrreńskiem i Morzu Śródziemnem uzupełnione będą teraz uzbrojeniami na wybrzeżu Adriatyku, w Sardynii i Sycylii. Ale również bierze się w rachubę konieczność wzmocnienia obrony narodowej w dolinie rzeki Po, gdzie będą zbudowane nowe porty lotnicze. Wzorem Anglii, fabryki, pracujące dla przemysłu wojennego, mają powiększoną liczbę pracy do najwyższego maximum 60 godzin tygodniowo.

Poważne plany inwestycyjne

Opracowany został 4-letni plan inwestycyjny, który miejmy nadzieję będzie pierwszym poważnym krokiem do planowej rozbudowy naszego życia gospodarczego na dalszą metę.

Planowość ta uwydatnia się już nie tylko w tym co ma być zrobione w ciągu tych czterech lat, ale i w tempie wykonania. Bo tak np. niektóre z zamierzonych prac rozpoczęte będą już z dn. 1 stycznia 1937 r., aby wiosną i latem można je było prowadzić w całej pełni. Z poważniejszych inwestycji, które w okresie tej „czterolatki" mają być wykonane, na pierwszym planie figuruje przebudowa 2.000 klm dróg szabrowych na drogi o gładkiej nawierzchni utrwalonej. W związku z tym ma być wybudowanych 12 000 mtr mostów, z tych 3 na Wiśle. Poza tym projekt przewiduje budowę 800 klm nowych dróg. W dziedzinie kolejowej 70 proc. sum przeznaczonych na inwestycje w tym dziale pójdzie na odbudowę mostów kolejowych i nawierzchni, unowocześnienie parowozów i taboru, a 30 proc. na budowę nowych linii, przebudowę węzła warszawskiego i wykończenie gmachów kolejowych w Chełmie, o których tak głośno było w swoim czasie.

Z dalszych prac planu nadmienić należy uporządkowanie Wisły i połączenie jej kanałami z Wartą przez Gopło, oraz budowa kanałów na Wołyniu i naprawa kanałów Ogieńskiego i Królewskiego. Poważne miejsce w planie inwestycyjnym zajmują podstawowe melioracje terenów uprawnych i regulacji rzek.

Dużo uwagi w zaprojektowanym planie inwestycyjnym poświęcono dzielnicom wschodnim, które mają być gospodarczo podniesione, ażeby zdolne były do aktywnego życia gospodarczego.

Specjalne fundusze przewidziane są na rozbudowę miast, dla portu gdyńskiego, dla żeglugi morskiej i na rozbudowę urządzeń pocztowo-telegraficznych. Uwzględniono ponad to w planie elektryfikację tych dzielnic, które jej dotąd nie miały, aby ożywić drobny przemysł, rzemiosło i chałupnictwo w całym kraju.

NAJWIĘKSZE NASILENIE KRYZYSU w POLSCE

Liga Narodów ogłosiła zestawienie, podające dochód społeczny szeregu krajów w latach 1929, 1932 i 1933. Jak wynika z porównania tych cyfr, największą poprawę w ciągu 2 lat od najgorszego roku 1932 (w którym cały prawie świat przechodził przez „dno kryzysu") wykazuje Nowa Zelandia (18 proc.), następnie zaś Niemcy (13 proc.), Anglia (9 proc.), i Dania (7 proc.). Natomiast w Stanach Zjednoczonych, gdzie dopiero zaczęły oddziaływać pierwsze skutki reform Roosevelta, poprawa była tylko 3 procentowa, [illegible] zaś (bo aż 15 proc.) pogorszenie między rokiem 1932 a 1934 wykazała Francja.

W zestawieniu tym nie ma Polski. Posiłkując się jednak dokonanymi u nas obliczeniami za lata 1929 i 1933 i uzupełniając je cyframi za rok 1933 dla innych krajów, dochodzimy do następujących wyników dla roku 1933, w porównaniu ze stanem przedkryzysowym.

W krajach o obniżonej walucie dochód z roku 1933 był w stosunku do roku 1929 o 5 proc. niższy w Danii, o 8 proc. w Anglii, o 12 w Norwegii, o 28 w N. Zelandii, o 38 w Stanach Zjednoczonych.

Natomiast w krajach, utrzymujących walutę na parytecie, skurczenie się dochodu — liczone w złocie — było oczywiście znaczniejsze. Wynosiło one: we Francji 22 proc. w Niemczech 35. w Polsce zaś 45 proc.

Z zestawienia tego wynika, jak dalece kryzys u nas przewyższa pod względem siły przesilenie kryzysowe w inn. krajach.

Obraz ten wzmoże zaś jeszcze swoją wymowę, jeśli dodamy, że wedle statystyki skarbowej wśród płatników podatku dochodowego w Polsce 50 proc. posiada dochody 125—217 zł. miesięcznie, 33 proc. przypada na dochody 317 — 500 zł., 11 proc na dochody 500—1.000 zł., a tylko 6 procent na dochody ponad tysiąc. Statystyka zaś skarbowa nie obejmuje tych, których dochód nie dosięga minimum podatkowego (125 zł. miesięcznie), a którzy w stosunku do ogółu ludności stanowią około 85 proc.

No i jeszcze jedno. Przy spadku dochodu społecznego w Polsce o 45 proc., ilość płatników podatku dochodowego obniżyła się w Polsce w roku 1933 wobec roku 1929 tylko o 27 proc. To zaś wykazuje wymownie, jak w miarę kryzysu wzrastał nacisk podatkowy.

Rola Kobiet w obronie kraju

Z przemówienia m'n. gen. Kasprzyckiego

Dn. 25 b.m. odbyła się w Radomiu przy udziale przedstawicieli władz wojskowych oraz szerokich kół społeczeństwa uroczystość wręczenia sztandaru radomskiemu Kołu Przysposobienia Wojskowego Kobiet do Obrony Kraju, w czasie której minister spr. wojsk. gen. Kasprzycki, zwracając się do członkiń organizacji, m. in. powiedział:

Piękna uroczystość dzisiejsza świadczy o coraz szerszym zrozumieniu w Polsce potrzeby i pożytku przygotowania kobiet do obrony kraju. Poważna jest rola waszej pracy w życiu pokojowym państwa. Ma ona wielki wpływ wychowawczy na młodzież. Będzie jednak mieć wasz trud większe jeszcze znaczenie, gdy staną przed Polską ciężkie chwile zmagań wojennych.

Wojna przyszłości nie będzie już wojną, jaką przeżyliśmy lat kilkanaście temu. Nie same armie zmagać się będą. Nie tylko materialne zwycięźenie wroga jest celem wojny. Zwycięstwo w zmaganiach tych ten naród odniesie, który nie ugnie się duchem, który w twardej dyscyplinie mocną organizacją każdej dziedziny, każdej sprawy przygotuje się do ciężkich dni przyszłej wojny. Jakżeż można nie zmobilizować w tym celu wszystkich sił żywych kraju! Czyż można połowę obywateli — kobiety — pozostawić poza nawiasem wysiłku, od którego zależy byt i przyszłość państwa? Są dziedziny pracy wojennej narodu, do ktorej wy jesteście przeznaczone. W miarę rosnących zadań wojny nowoczesnej, wojny integralnej, całkowicie obejmującej siły i zasoby narodu, rosną żadania, jakie wam stawiać trzeba. Te zadania spełniać zaczyna Przysposobienie Wojskowe Kobiet do Obrony Kraju.

Ile zawarto małżeństw?

Ile było urodzeń i zgonów?

W drugim kwartale r. bież. w Polsce zanotowano 61.056 małżeństw, 235.531 narodzin, oraz 112.848 zgonów.

Przeciętnie na 1.000 mieszkańców wypada w Polsce 7,2 małżeństw, 27,8 narodzin i 13,3 zgonów.

Czy powinien być u nas wprowadzony 6-cio godz. dzień pracy?

Wiadomo, że Polska pod wzgl dem uprzemysłowienia kraju znajduje się na szarym końcu wśród państw europejskich, ale pod względem wprowadzenia ustaw socjalnych stoi na pierwszym miejscu. Mamy kilka milionów analfabetów, kilka milionów bezrobotnych, pod względem motoryzacji jesteśmy przed — albo za Albanią, ale zato pierwsi chcemy wprowadzić 6 godzinny dzień pracy. Niewykluczonem jest, że w lepszych warunkach, kiedy uprzemysłowienie naszego kraju i dobrobyt ogólny wzrosną do nie przeciętnie wysokich norm, wtedy może okazać się to rzeczywiście uzasadnionem w niektórych gałęziach naszego przemysłu, jak np. w hutnictwie lub kopalniach. Obecnie jest to conajmniej przedwczesne, gdyż Polsce właśnie tej pracy, która jest jedną z podstaw jej bogactwa narodowego, tak wiele potrzeba. W niektórych wypadkach często staramy się naśladować inne narody, jak np. Anglików, jeśli chodzi o stosowanie w pracy t. zw. „angielskiej soboty“. Zapominamy jednak o tym, że na każdego anglika w koloniach lub krajach mandatowych pracuje przeciętnie kilkunastu ludzi, dzięki którym anglik mógłby właściwie nic nie robić i jeszcze żyłby dostatnio. A mimo tego nie stosują się wszyscy do tej zasady, bo w niektórych dziedzinach wytwórczości czas pracy w Anglii wynosi 10, i więcej godzin dziennie.

W państwach zaś uprzemysłowionych wysoko, nawet w takich, gdzie rządy spoczywają w rękach socjalistów, jak np. w Szwecji, nie myśli się o wprowadzeniu 6 cio godzinnego dnia pracy, bo już i zasada 8-io godzinna poszła w zapomnienie, jak np. we Włoszech, gdzie ostatnio Mussolini wprowadził 60-cio godzinny tydzień pracy, czyli 10 godzin na dobę, narazie w prawdzie tylko w przemyśle wojennym i związanych z nim gałęziach, ale nie należy przesądzać sprawy, że zostanie on w przyszłości rozszerzony i na inne dziedziny przemysłu.

Naogół powinniśmy więc naśladować państwa zachodnie i dążyć do jaknajdalej idącego uprzemysłowienia kraju, aby dać pracę milionom bezrobotnych, którzy tej pracy tak bardzo potrzebują.

Przeciw skróceniu czasu pracy

Związek robotników niemieckich w Polsce sprzeciwia się skróceniu czasu pracy w górnictwie z 8 na 6 godzin.

Przedstawiciele związku niemieckiego uzasadniają swe stanowisko ciężką sytuacją gospodarczą państwa. Poza tym związek wyraża przekonanie, że skrócenie czasu pracy do 6 godz. dziennie nie przysporzy korzyści gospodarce państwowej i nie przyczyni się do zmniejszenia bezrobocia, „Faktem jest — pisze m. in. związek robotników niemieckich, — że skrócenie czasu pracy pociągnie za sobą znaczne podrożenie ceny węgla, a w konsekwencji zmniejszenie się zbytu węgla zagranicą i w kraju“.

Fabrykacja sztucznej wełny z mleka

Proces wyrobu sztucznej wełny, t. zw. lanitalu, polega na wyciągnięciu z mleka kazeiny (rodzaj sernika), będącej najważniejszą częścią składową mleka. Kazeinę rozpuszcza się, łączy z formaliną, ciecz przecedza się przez włośnicę (maleńką rurkę szklaną z mikroskopijnymi otworkami) i w ten sposób wytwarzają się cieniutkie włókna.

Produkt, otrzymany z połączenia kazeiny z formaliną, po odpowiednim spreparowaniu, jest właśnie ową sztuczną wełną, czyli lanitalem.

Czy sztuczna wełna, ciesząca się obecnie dużym powodzeniem we Włoszech, będzie również trwała jak wełna prawdziwa, jeszcze nie wiadomo. Na Zachodzie Europy pierwsze próby, związane z produkowaniem sztucznych włókien wełny, podjęto w końcu ub. stulecia, ale otrzymany produkt okazał się nietrwały. W przeciągu kilkudziesięciu lat ponawiano próby, doskonalono je, tak, że obecny lanital jest mało podobny do pionierskiej wełny z mleka z ub. stulecia.

Lanital, produkowany we Włoszech, którego patent ma być realizowany w Łodzi, ma te same własności cieplne, co wełna. Bo na wytwarzanie ciepłoty nie wpływa rodzaj włókien, lecz dostęp powietrza między włóknami. I dlatego bawełna posiada mniej cieplika od wełny, gdyż nitki bawełniane są bardziej ściśle ze sobą połączone niż nitki wełny. Poza tym lanital nie gniecie się (w przeciwieństwie do sztucznego jedwabiu) i jest znacznie tańszy od wełny, co umożliwi szerokim rzeszom nabywanie wełnianych (lanitalowych) wyrobów.

Z wiosną r. 1937 powstaną w Łodzi dwie fabryki sztucznej wełny. W pierwszym już roku projektowane jest wyprodukowanie około miliona kg. lanitalu. W następnym roku produkcja ma dojść do 3,5 milionów kg.

Wprowadzenie lanitalu na rynek polski wpłynie na rentowność hodowli krów i na zmniejszenie importu surowych fabrykatów tekstylnych z zagranicy, który w pierwszych 9-ciu miesiącach r. b. osiągnął sumę przeszło 221 milion. zł.

Dodać należy, że fabrykaty tekstylne sprowadzamy przeważnie z państw, które nie importują towarów polskich. A w dobie obecnej ma to szczególne znaczenie.

Wiadomości Gospodarcze

Polska największym w świecie eksporterem żyta i jęczmienia.

W roku 1935/36 Polska była największym w świecie eksporterem żyta i jęczmienia. Nasz wywóz ży wyniósł w tym czasie 217 tys. ton, jęczmienia zaś 350 tys. ton.

Europejskie zbiory pszenicy.

Międzynarodowy Instytut Rolnictwa w Rzymie oblicza całkowity zbiór pszenicy w Europie na 400 mil. centnarów metr. wobec 428 mil. w poprzednim roku. Nie są to jeszcze dane ścisłe i mogą ulec zmianom. Przybliżona wydajność z 1 ha wynosić ma obecnie 12,9 centn. mtr. wobec 13,4 w roku poprz.

Poprawa konsumcji włókienniczej.

We wszystkich niemal gałęziach przemysłu włókienniczego zaobserwować się daje w okresie tegorocznego sezonu jesienno-zimowego znaczny wzrost obrotów. Zaznaczyć przy tym wypada, że zapotrzebowanie na artykuły wysokogatunkowe poważnie się zwiększyło.

Wzrost produkcji samochodów.

W pierwszej połowie bieżącego roku światowa produkcja samochodów wynosiła 3 mil. 200 tys. sztuk. Na Stany Zjednoczone przypada 77,7 proc. produkcji światowej, na Anglię 7,9 proc., na Niemcy 4,7 proc.

Produkcja radiosprzętu.

Produkcja radiosprzętu w Polsce w ciągu 8 miesięcy br. przedstawiała się następująco: aparaty detektorowe 38 tys. sztuk na sumę 1 mil. 256 tys. zł., aparaty lampowe 60 tysięcy sztuk na sumę 11 milionów 765 tys. złotych, kondensatory 331 tys. sztuk na sumę 471 tys. złotych i transformatorki 62 tys. sztuk wartości 380 tys. zł.

Świadectwa przemysłowe.

Na rok podatk. 1936 wykup. w okresie od listopada ub. roku do września r. b. 690 943 świadectwa przemysłowe, z czego na świadectwa przemysłowe dla przedsiębiorstw przemysł. przypada 226.252 i dla przedsiębiorstw handlowych 435.560. W samym wrześniu wykupiono dla przedsiębiorstw przemysłowych 4 370 i dla handlowych 7.993 świadectwa przemysłowe.

Bułgaria obniża cło o 50 proc.

Donoszą z Sofii, że rząd bułgarski ustalił nowe stawki celne na szereg artykułów. Na zasadzie nowych stawek cło na wyroby skórzane, papier i środki lecznicze zredukowane zostało o 50 proc. Cło importowe na benzynę obniżono z 24 na 10 złotych lewów od 100 kg. Również cło na artykuły jedwabne i perfumerię zostało znacznie obniżone. W ten sposób rząd bułgarski chce zapobiec wzmagającemu się stale szmuglowi tych artykułów.

Kto robi komunistów?

Na powyższy temat jeden z poważnych tygodników („Przegląd Katolicki") ogłosił niedawno ankietę, która żywo zainteresowała ogół społeczeństwa.

Za najważniejszą przyczynę tworzenia się komunizmu uważają wszyscy: **Kryzys, bezrobocie, głód. Pusty żołądek to największy komunista!**

Ale do kryzysu tej głównej choroby przyplątały się u nas inne jeszcze, wypływające z ujemnych stron postępowania pewnych warstw społeczeństwa, które jako równie straszne i równie niebezpieczne, trzeba narodowi uświadomić i wypowiedzieć im walkę bezlitosną!

Wśród wielu nadesłanych odpowiedzi w tej materii, dwie z nich jako bardzo wymowne zasługują na podkreślenie i dlatego zamieszczamy je poniżej:

Kto robi komunistów? — Ten, co może, a jednak z opieszałości lub oczywistej złej woli nie płaci rachunków.

„Jest nas oto kilku rzemieślników, których panowie przedsiębiorcy doprowadzają do rozpaczy. Zamówili pracę i odebrali ją! Ale teraz nie myślą o tym, by dać pieniądze za pracę. Żeby to byli jeszcze jacy biedacy! Ależ to ludzie bogaci, właściciele domów. Żony ich mają na wyjazd, mają na rozmaite zachcianki, tylko nie mają pieniędzy, gdy rzemieślnik zgłasza się do nich po zapłatę! Ach gdyby chcieli słyszeć przekleństwa, które sypią się z ust takiego biedaka, skoro drzwi zamkną się za nim! Gdym się raz cokolwiek śmielej upomniał, wyzwano mnie nawet od komunisty. W domu żona i dzieci, potrzebujące przyodziewku, gospodarz grozi eksmisją a urząd skarbowy bezwzględnym sekwestrem! A o pieniądzach słusznie się należących ani słychu, ani widu! Czy taki bogaty przedsiębiorca mogący a wzbraniający się płacić rachunków — kończy gorzkie swe uwagi p. K. — nie jest pierwszy komunistą?"

Kto jeszcze robi komunistów?

„Ten, kto nie chce uczciwej, sprawiedliwej ceny płacić za towar pobrany" — pisze nam drugi korespondent, pan W. z Tarnowskiego:

„Oto dostaję bucik do reperacji. Praca trwała całą godzinę, materiału zużyłem za 9 groszy. Żądam 20 groszy, lecz owa pani (mąż i żona pracują jako urzędnicy) płaci tylko 15 groszy. Gdyby tak wszyscy liczyli, jak owa pani, to zarabiałbym przy szesnastu godz. pracy 16×6=96 groszy, czyli na dobę nawet nie złotego!"

„Za mało — snuje w dalszym ciągu swe uwagi p. W. — za mało znamy okropne warunki, w jakich pracuje zwłaszcza nasza młódź rzemieślnicza, bo trudno przypuszczać, by społeczeństwo chrześcijańskie chciało nas tak krzywdzić. Niemal wszystkie wyroby, znajdujące się w sklepach galanteryjnych, ubraniowych, obuwniczych pochodzą z warsztatów żydowskich. Ja pracuje w takim właśnie warsztacie. Jest nas tu 80 proc. katolików, a reszta to żydzi. Ale otrzymujemy tak okropnie niską cenę za pracę, że ani się odpowiednio pożywić, ani dostatnio ubrać, ani zabawić, ani o związku małżeńskim myśleć nie możemy. Czeladnik-robotnik, zarabiający w większym mieście 2 zł. dziennie, przeto nie może być dla nikogo dobrym klientem. Cierpi głód i jest lichym klientem krawca, innych ubierze i ustroi pięknie od stóp do głowy, a sam w łachmanach, głodny, cierpi straszne i niezasłużone poniżenie. Bóg stworzył przecież świat obfitujący we wszystko. A my, dojrzała młodzież rzemieślnicza, która powinna się usamodzielniać, połykamy tylko śliny, bo nie mamy czym zapłacić, aby się nasycić i wesoło i dziękczynnie w niebo wejrzeć! **99 procent naszego społeczeństwa ciężko grzeszy, bo zawsze pragnie tylko najtańsze rzeczy kupować. Omija wtedy solidne chrześcijańskie firmy, bo musiałby cokolwiek więcej zapłacić a idzie po tandetę do sklepów żydowskich.** Kto chce tanio kupować w tych żydowskich sklepach, ten czyni to kosztem nas katolików, ciężko pracujących za darmową niemal płacę dla tych właśnie sklepów żydowskich. Kiedyż nastaną takie czasy w Polsce, że my, chrześcijańska czeladź, będziemy pracować tylko dla solidnych firm chrześcijańskich? Kiedy będziemy wreszcie mogli myśleć o usamodzielnieniu się?".

Ważne dla przemysłu i kupiectwa!

Dzień urzędowania Izby Przemysłowo-Handlowej w Częstochowie

Izba Przemysłowo-Handlowa stwierdziła w ostatnim czasie duży napływ do Izby interesantów z okręgu częstochowskiego, mających do załatwienia różne go rodzaju sprawy z zakresu handlu zagranicznego. W szczególności chodziło o podania o zezwolenie na przywóz z zagranicy towarów reglamentowanych oraz o sprawy, wynikające z wprowadzenia ograniczeń dewizowych.

Rzecz oczywista, iż częste przyjazdy do Izby przemysłowców i kupców z terenu częstochowskiego, w tego rodzaju sprawach, narażają ich z jednej strony na znaczną stratę czasu, z drugiej zaś na dość poważne wydatki.

Pragnąc przyjść sferom gospodarczym okręgu częstochowskiego z pewną pomocą i umożliwić im sprawniejsze załatwianie omawianych kwestii, Izba Przemysłowo-Handlowa postanowiła zorganizować, tytułem próby, „dni urzędowania Izby" w Częstochowie. Mianowicie w każdy poniedziałek, począwszy od listopada br., Izba będzie delegowała jednego ze swych urzędników do Częstochowy, którego urzędowanie trwać będzie od godz. 9 m. 30 rano do godziny 12 w południe w lokalu Towarzystwa Przemysłowców Okręgu Częstochowskiego w Częstochowie (ul. Śląska 8, I p.)

Do zadań urzędnika Izby będzie należało załatwianie interesantów, zwłaszcza w zakresie spraw przywozowych, eksportowych, zaświadczeń walutowych oraz obrotu clearingowego.

Ze względu na to, iż w pierwszy poniedziałek w listopadzie b. r. przypada Dzień Zaduszny, najbliższy „dzień urzędowania Izby" odbędzie się we wtorek, dnia 3 listopada br.

W przyszłości „dzień urzędowania" odbywać się będzie w poniedziałki, a w razie przypadającego na ten dzień święta we wtorki.

Gdyby z ważnych powodów „dzień urzędowania Izby" nie mógł odbyć się w poniedziałek, przesunięty zostanie na inny dzień, o czym Izba zawiadomi zainteresowanych.

Fragment sklepienia w presbiterium z cennymi malowidłami XIV-go wieku w kościele św. Jakóba w starożytnym Toruniu.

U NAS A GDZIE INDZIEJ

Ile warte są zarobki robotnicze?

W okresie, gdy na porządek dzienny wysuwa się znowu kwestia bezrobocia i zarobków, warto zobrazować, co też ma za swoją pracę ten szczęśliwy robotnik, który nie został jeszcze bezrobociem dotknięty.

Najłatwiej będzie to uczynić przedstawiając porównanie wartości zarobków robotnika polskiego, jeżeli chodzi o wartość nabywczą z robotnikiem amerykańskim.

Jakże to więc wygląda?

Robotnik amerykański może nabyć:
za 2 dni zarobku: koszulę, parę dobrych butów, czapkę i kapelusz;
za 50 dni zarobku: samochód;
za 500 dni zarobku: dom mieszkalny jednopiętrowy z ogrodem.

Robotnik polski:
za 2 dni zarobku: jeden bucik;
za 50 dni zarobku: rower;
za 500 dni zarobku: drewnianą chałupę krytą papą.

Dlaczego u nas wyroby przemysłowe są tak drogie pomimo niskich płac robotniczych?

SZKOŁA ŻYCIA

Odezwa Centr. Komitetu Oszczędnościowego R.P.

OBYWATELE i OBYWATELKI!

Świat otrząsa się z przygnębienia kryzysowego, a powiew odrodzenia idzie przez ludzkość, niosąc wiarę w jaśniejsze jutro. Narody, które poprzez lata ciężkiej depresji borykają się z najróżnorodniejszymi trudnościami, widzą, że magiczne formułki nie mogą dać zbawienia. Jedynie stara, odwieczna zasada, że tylko wytrwała i sumienna praca stwarza podstawę gospodarczego rozwoju zachowała w dalszym ciągu swą niezmienną wartośc. Ci, którzy dawniej ją głosili,, zbierają teraz plony swych wysiłków; inni, nauczeni smutnym doświadczeniem, dochodzą teraz dopiero do wniosku, że jedynie ona może zapewnić jasną przyszłość.

Każdy człowiek powinien dążyć, aby własną pracą osiągnąć własny kapitał, który będzie fundamentem jego niezależności gosdodarczej. Zwiększając zasoby własne i przezornie nimi gospodarując, każdy obywatel staje się jednym z ogniw, zespalających społeczeństwo do wysiłku w kierunku rozwoju wszystkich dziedzin kulturalnego i gospodarczego bytu narodu. Twórczynią dobrobytu człowieka jest r o z u m n i e pojęta oszczędność. Jej to poświęcony jest co roku dzień 31 października, obchodzony przez cały świat kulturalny jako Międzynarodowy Dzień Oszczędności W dniu tym w Polsce z radością stwierdzamy, że kraj nasz w światowym pochodzie ku odrodzeniu gospodarczemu i jaśniejszemu jutru wszedł na drogę, wiodącą do poprawy. Odżywają warsztaty pracy, płoną ogniska pod wielkimi piecami, dymią kominy, huczą motory. Budzi się myśl o budowaniu lepszego jutra, o zabezpieczeniu przyszłości drogą nigdy niezawodzącej przezorności.

Każdy, komu bezpieczeństwo bytu własnego i rodziny jest drogie, musi hołdować zasadzie rozumnie pojętej oszczędności, pomnąc, że posiadanie zasobów jest najpewniejszą rękojmią spokojnej przyszłości.

Centr. Komitet Oszczędnościowy Rzeczypospolitej Polskiej

NA CMENTARZU...

**To miejsce kresem wędrówki
życiowej...
Tu już się kończą dążenia i cele,
Tu jest początek życia drogi nowej
Jaką świat inny przed nami
rozściele.**

**Wszyscy tu razem biedni czy bogaci,
Bez różnic stanów i bez względów
świata,
Będziemy sobie bliscy w tej postaci
W której nas cmentarz i mogiła
zbrata...**

Cz. N.

* * *

Życie wkłada na barki nasze ciężkie brzemię pracy i ciągłych trudów, które należy jednak znosić z pogodnym czołem.

* * *

Jedyną szkołą, w której nauczyć się można czegoś praktyczaego jest obszerna szkoła życia, gdzie praca i trud, jako surowi lecz wyborni nauczyciele lekcyj tych udzielają.

Uczmy się nowej pisowni!

LEKCJA VI.

rz piszemy po spółgłoskach: *p, b, t, d, k, g, ch, j, w*, np.: *przyroda, brzeg, trzoda, drzazga, skrzydło, grzebień, chrząstka, ujrzeć, wrzesień.*

Wyjątki:

pszenica, pszonak, pszczoła, Pszczyna, Pszonka;

kształt, kszyk (ptak), *bukszpan;*

gżenie się (od: gzić się) *piegża* (ptak), *gżegżółka* (ptak);

wyrazy z początkowymi cząstkami: *ob , od , pod-*, np.: *obżerać się* (bo: żreć), *odżałować* (bo: żałować), *odżyć* (bo: żyć); ale: *obrzucać* (bo: rzucać), *odrzynać* (bo: rznąć) itd.

wyrazy z końcową cząstką *-że*, np.: *dajże, zróbże, skądże;*

formy stopniowania przymiotników, np.: *głupszy, krótszy.*

Co daje nam oszczędność?

Ludzie winni przygotowywać za młodych lat swoich i w wieku męskiej dojrzałości, środki do spędzenia starości w spokoju i dostatku. Niema nic przykrzejszego nad widok człowieka, który mając w ręku swym sposobność pracowania całe życie z korzyścią dla siebie, na starość znajduje się w konieczności żebrania o chleb powszedni lub uciekania się o pomoc krewnych i litości obcych. Spostrzeżenie to powinno natchnąć każdego człowieka przekonaniem o koniecznej potrzebie pracowania i oszczędzania w latach młodości, mając na widoku własne, dobrze pojęte korzyści i zapewnienie w przyszłości losu swych rodzin

Oszczędność praktykowaną być powinna w wieku młodym, na stare lata dozwolone być musi czerpanie z uzbieranych zasobów, pod wyraźnym wszakże warunkiem nie przekraczania stopy dochodu. Człowiek młody długą ma zwykle przyszłość przed sobą i dużo tym samym czasu do wprowadzenia w czyn zasad oszczędności; gdy tymczasem starzec dobiegając kresu życia, nie zabiera z sobą nic z tego świata.

Niepewność naszego życia silnie przemawia za potrzebą przygotowania się na spotkanie dni nieszczęśliwych dnia złego Jest to zarówno moralnym i społecznym, jak i religijnym obowiązkiem. „Kto zaniedbuje własne dobro, kto o przyszłości rodziny swej nie pamięta, ten lekceważy obowiązki wobec niej przyjęte“.

* * *

Czas jest źródłem, z którego pracownicy wszystkich wieków czerpali i czerpać będa niezgłębioną moc i rozmaitość myśli i doświadczeń.

* * *

Energia jest podstawą i treścią męskiego charakteru.

* * *

Każda chwila zwłoki zwiększa trudności wykonania, a zmniejsza pewność powodzenia.

Dlaczego winniśmy spożywać owoce?

Nie wszyscy doceniają wartość odżywczą owoców i jarzyn, chociaż mają one pierwszorzędne znaczenie na rozwój naszego organizmu. Dzieje się to dzięki temu, że owoce posiadają w sobie magazyn witamin (żywinek) niezbędnych do życia człowieka, a prócz tego wiele substancyj mineralnych.

Jak wiadomo, podstawą pomyślnego stanu zdrowia jest regularne trawienie, a spożywanie owoców jest naturalnym regulatorem dla procesów trawienia. Medycyna najnowsza wykazała, że przyczyną wielu chorób skórnych jest wrażliwość nerwowa i niewłaściwe odżywianie. Te uparte choroby skórne dają się całkowicie wyleczyć w krótkim czasie przez spożywanie świeżych jarzyn. Ponad to udowodniono, że apetyt i trawienie są ze sobą w ścisłym związku i że owoce są najlepszym środkiem pobudzającym trawienie. Regularne spożywanie świeżych owoców i jarzyn poprawia skład krwi, uzupełnia kwasotę soku żołądkowego, korzystnie wpływa na czynności wątroby, nerek i innych gruczołów — a zatem przyczynia cąłemu organizmowi sił żywotnych, wzmaga samopoczucie i jest doskonałym lekarstwem przeciw nerwowości mieszkańców miast. Zaś sok i miąższ z świeżych owoców jest naturalnym środkiem do czyszczenia zębów. Prócz tych życiodajnych własności owoców i jarzyn, mają one jeszcze tę jedną bardzo skuteczną zaletę, że są naturalnym i nieszkodliwym środkiem przeciw otyłości.

Jak wielkie znaczenie mają owoce i jarzyny na rozwój fizyczny np. dzieci, świadczy o tym fakt, że skoro pozbawi się ich spożywania owoców, to marnieją one szybko, gdyż rosnące mięśnie, kości i organa, wytwarzające krew, wymagają regularnego dostarczania świeżych owoców. W czasie upałów owoce są jedynym, zdrowym i niezawodnym środkiem gaszenia przykrego uczucia pragnienia. Pamiętajmy więc o tym, że obfite spożywanie świeżych owoców i jarzyn stanowi najlepszą podstawę zdrowia dla późnej starości, i że codzienne spożywanie owoców nie jest zbytkiem, lecz zwykłą koniecznością. Dlatego korzystajmy z okazji, że można je jeszcze obecnie dostać i spożywajmy ich jaknajwięcej.

WIADOMOŚCI z ZAGRANICY

Oświadczenie Degrellè'a przywódcy rexistów.

Bruksela. — Przemawiając w głównej siedzibie rexistów, Leon Degrelle omawiał manifestacje niedzielne Oświadczył on, że dzień niedzielny przyniósł wspaniały sukces; Jak oblicza, w manifestacjach wzięło udział około 50 tysięcy ludzi. Poza tym Degrelle oświadczył, że zamierza zwrócić się do rządu o pozwolenie na urządzenie mitingu. „Na miting ten oczekiwać będzie w całym kraju zgórą 400 tysięcy ludzi" — zakończył Degrelle.

Pacyfikacja zachodniej Abisynii.

Wojska włoskie w dalszym pochodzie na zachód Abisynii zajęły miejscowość Lekemti. Jak wiadomo, w Lekemti Abisyńczycy wyrżnęli załogę samolotu, wśród której znajdował się m. in. gen. dywizji Magliocco.

Nowe rozruchy w Bombaju.

Po 3-dniowym spokoju, w poniedziałek wybuchły w Bombaju (Indie ang.) nowe rozruchy. Podczas starć między Hindusami a muzułmanami zostało 8 osób zabitych, a kilkanaście odniosło rany. Wskutek ostatnich zajść, sytuacja uległa nowemu zaostrzeniu.

Sowiety budują 147 łodzi podwodnych.

Londyn. — „Saturday Review" podaje, że program morski Sowietów przewiduje budowę 147 łodzi podwodnych, z których 127 są już gotowe lub znajdują się w chwili obecnej w budowie.

Z powyższej liczby około 40 — 50 łodzi są przeznaczone dla wzmocnienia floty czerwonej na Dalekim Wschodzie.

Terror antyżydowski w Iraku.

Donoszą z Bagdadu, że terror arabski w stosunku do żydów nie ustaje. W samej stolicy Iraku prawie codzień zachodzą napady i morderstwa żydów. Ogólna liczba zabitych dotychczas żydów ma przekraczać 10 osób. Propaganda antyżydowska ogarnia stopniowo cały kraj i przerzuca się z miast na wieś, i nawet znalazła dostęp do armii.

Kampania wyborczy w Stanach Zjednoczonych.

W ostatnim tygodniu kampanii przedwyborczej, po objeździe stanów środkowych i środkowo zachodnich, Roosevelt i Landon przemawiać będą w stanach wschodnich: Nowy Jork, New Jersey, Pensylwania i Delaware, których ludność stanowi jedną piątą ogółu wyborców. Po tym tournée obaj kandydaci ogłoszą ostatnie odezwy do wyborców.

Japonia a Chiny.

Z Szanghaju donoszą, że ambasador japoński Kawageo zrobił Nankinowi konkretną propozycję rozpoczęcia wspólnej akcji przeciw czerwonej chińskiej armii. Kawageo zaproponował na próbę wydzielić jeden rejon i wspólnymi japońsko-chińskimi siłami wypędzić stąd czerwone oddziały. Minister spraw zagranicznych Nankinu, Czżan-Tsiun uchylił się od odpowiedzi. Dzienniki twierdzą, iż propozycja Japonii nie będzie przyjęta, albowiem dopuszczenie wojsk japońskich na terytorium rdzennych Chin groziłoby w przyszłości dużymi komplikacjami.

Tysiąc wyznań w Niemczech.

Prawo niemieckie przewiduje obowiązek zgłaszania na początku każdego roku przynależności do gminy religijnej. Ciekawie przedstawia się opublikowana ostatnio statystyka wyznaniowa Niemiec. W roku 1907 liczyły Niemcy razem około 200 rozmaitych sekt i wyznań. Obecnie, choć ruch bezwyznaniowy jest w Niemczech silniejszy może, niż w innych krajach, liczba sekt wzrosła do przeszło tysiąca. Katolicy dzielą się obecnie na 19 grup. Żydzi tworzą 52 niezależne sekty. Są w Niemczech również sekty, noszące nazwy, jak „antychrześcijańska", „religia natury", „religia darwinistyczna", „religia prymitywna" lub nawet „syndykalistyczna".

Władze niemieckie miały na pewno nielada kłopot z określeniem wysokości podatku religijnego, od którego zwolnieni są tylko bezwyznaniowcy!

Jak zarabia personel hotelowy we Francji?

Wśród ostatnich strajków we Francji największe być może zaciekawienie wzbudziły strajki w hotelach i kawiarniach, jako w instytucjach, w których przeciętny Francuz spędza większość swych wolnych chwil (we Francji hotele są często połączone z kawiarnią). Oto co opowiada właściciel ze średnich hoteli o zarobkach swych pracowników:

„Numerowy otrzymuje całodzienne utrzymanie i około 1 200 franków miesięcznie (ca 300 zł), nie wliczając oczywiście napiwków. Zwykły boy, który nie posiada właściwie żadnych kwalifikacyj zarabia obecnie 400 franków (100 zł), nie licząc ubrania i utrzymania. Otrzymują oni wysokie napiwki".

Inne zarobki służby hotelowej są proporcjonalne do wyżej wymienionych.

Wiadomości w kilku wierszach z zagranicy

— **Zmarł w Tel-Awiwie** (Palestyna) konsul polski Łukasiewicz po dłuższej chorobie. Zwłoki jego przewiezione będą z Palestyny do kraju okrętem polskim „Polonia".

— **Rząd Rzeszy niemieckiej** uznał oficjalnie cesarstwo włoskie w Abisynii.

— **Kanclerz Hitler** powierzył gen. Goeringowi wykonanie 4-letniego planu gospodarczego Rzeszy, dając mu uprawnienia dyktatora w sprawach gospodarczych.

— **Język polski w czechosłowackich szkołach handlowych** wprowadzono jako przedmiot bezwzględnie obowiązkowy we wszystkich zawodowych szkołach handlowych. W Pradze język polski wykładany jest na wszystkich trzech akademiach handlowych.

— **Czechosłowacja przystąpiła** do budowy wielkiej radiostacji nadawczej, której urządzenia znajdą się pod ziemią, w celu ochronienia jej przed ewentualnym atakiem samolotów.

— **Strącenie 77 samolotów rządowych.** Od chwili rozpoczęcia operacyj na froncie Talavera w Hiszpanii, strącono w walkach powietrznych 77 samolotów rządowych, nie licząc tych, które zostały zniszczone przy bombardowaniu lotnisk.

— **Sowiecka broń dla Madrytu.** W Stambule (Turcja) w ciągu ub. tygodnia przez Cieśninę Dardanelską przepłynęły 23 statki sowieckie, z których znaczna większość wiezie ogromne transporty broni, przeznaczono dla Hiszpanii.

— **Z Burgos donoszą,** że do Cartageny nadeszły znaczne zapasy broni i amunicji pochodzenia sowieckiego. W ciągu ostatnich dni wyładowano 7 samolotów, 5 tanków, wiele miotaczy bomb, 50 000 karabinów oraz znaczną ilość amunicji, która została przywieziona na statkach sowieckich.

— **Minister spraw zagr. Portugalii** Monteiro, ogłosił komunikat o zerwaniu stosunków dyplomatycznych pomiędzy rządem portugalskim a rządem madryckim.

— **Manifestacja antykomunistyczna w Irlandii.** Irlandzki front chrześcijański zorganizował wielkie manifestacje antykomunistyczne. W manifestacjach tych wzięło udział 50 000 osób. Uchwalono rezolucję, która nawołuje naród irlandzki do walki z komunizmem.

— **„Za zasługi społeczne".** Ogłoszono we Francji dekret o wprowadzeniu odznaczenia „za zasługi społeczne". Odznaczenie to nadawać będzie min. opieki społecznej osobom zasłużonym w pracy dla ubezpieczeń społecznych, opieki społecznej i t. p.

— **Rekordowy lot** Ks. Kantakuzen, który wystartował z Le Bourget, (Francja) przybył do Bukaresztu (Rumunia), odbywając podróż w 5 godzin 40 min. Lotnik pobił swój własny rekord na tej przestrzeni, którą poprzednio przebył w 6 godzin 25 minut.

— **Wybuch wulkanu** Nowy Jork. Na wyspach Galapagos nastąpił wybuch wulkanu Ferdinando.

— **Straszna katastrofa w Turcji.** W pobliżu Eskiszier (Turcja) zderzył się ekspress z autobusem, 10 osób poniosło śmierć. Jest wielu rannych.

— **Gwałtowna burza.** Ostatnia burza na morzu Północnym i sąsiedniej strefie Atlantyku, była najsilniejszą w ciągu ostatnich 25 lat i pociągnęła za sobą liczne ofiary. Podczas katastrofy okrętu „Elbe I" zginęło 15 osób załogi. Ogólna liczba ofiar burzy wynosi 80 osób.

— **Fala upałów w Argentynie.** Z Argentyny donoszą, że fala upałów idzie w tej chwili z południa na północ.

W Buenos Aires panują obecnie upały nie do zniesienia. W Kordobie temperatura dochodzi do 46 stopni w cieniu.

Kronika Częstochowska

Porządek nabożeństw

W niedziele i święta.

W kościele im. Najśw. Marii Panny.

Godz. 7 30 Naboż dla bezdomnych (Z przytułku B-ci Albertynów)
„ 8.30 Naboż. dla Szkoły Powszechnej Nr. 11 i Nr. 14.
„ 9.15 Naboż dla Szkoły Zawodowej Żeńskiej, Ochroniarek, Powszechnej — ćwiczeniówki. Szkoły Handlowej, Gimn. Związkowego.
„ 10.15 Naboż. dla Gimn im. H. Sienkiewicza.
„ 12.00 Suma dla wiernych.

W kościele Św. Jakóba.

Godz. 8.00 Naboż. dla wojska.
„ 9 15 Naboż dla Gimn. Żeńskiego im J Słowackiego.
„ 10 15 Naboż. dla Gimn. im. R. Traugutta i Szkoły Rzem.-Przem.
„ 11 00 Msza Św. dla wiernych (cicha)
„ 12.00 Suma dla wiernych

List pasterski.

Z okazji obchodu święta Chrystusa Króla J E ks biskup Kubina wydał list pasterski, który został ogłoszony z ambon we wszystkich parafiach diecezji. Na wstępie pełnego głębokich myśli listu, najdostojniejszy arcypasterz twierdzi, że święto Chrystusa Króla jest nie tylko hołdem dla Chrystusa, lecz jest również wezwaniem do zajęcia zdecydowanego stanowiska w walce o nowy świat. Do walki tej stanęły dwa wielkie obozy: jeden Chrystusowy, a drugi antychrystusowy.

Ks. bp Kubina w Rzymie.

Dn 26 bm. wyjechał na dłuższy okres czasu do Rzymu ordynariusz diecezji częstochowskiej ks. bp dr T. Kubina w sprawach diecezjalnych.

Zgon o. paulina.

O. paulin Roman Perkowski zmarł w 66 r. życia w poniedziałek w ub. tyg. w Warszawie w drodze do chorego. Pogrzeb odbył się w środę na Jasnej Górze.

S. p. o. Roman Perkowski był najpierw świeckim księdzem — proboszczem, a przed 15-oma laty wstąpił do zakonu oo. paulinów.

Na pomoc zimową dla bezrobotnych

Ofiarowali ks. bp dr T. Kubina zł 500 i ks. bp sufr. A. Zimniak zł. 100. Ponad to Zarząd Miasta na wniosek p. prez. Motala przeznaczył w budżecie zł. 20 tys. na powyższe cele.

Budżet miasta Częstochowy na rok 1936/37.

W Kielcach w Wydziale Wojewódzkim odbywają się narady nad budżetem naszego miasta. Biorą w nich udział wojewoda kielecki dr Dziadosz, prez. m. Częstochowy p K. Motal, oraz kier. wydz. finans. p. Nowakowski i dyr. miejsk. przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji p. Knauer. Prace nad budżetem są już na ukończeniu.

Z Zebrania Dewocjonalistów.

Od kilku miesięcy prowadzona jest na tut. terenie przez Sekcję Dewocjonalistów przy Stow. Kupc. Polsk. akcja od żydzenia tej gałęzi handlu i podniesienia jakości towarów tej branży. Duże zainteresowanie budzi mająca powstać hurtownia tych artykułów — nie tylko z tytułu swego charakteru, ale z uwagi na wielkie możliwości dochodowe, jakie dać może wyjątkowy ruch pątniczy w naszym mieście. W sprawie tej odbyło się w ubiegły poniedziałek liczne zebranie osób zainteresowanych w sali Akcji Katolickiej pod honorowym przewodnictwem ks. prałata B. Wróblewskiego.

Informacji w powyższej sprawie udziela sekretariat Stow. Kupc. Polsk. ul. Najśw. Panny Marii 46, tel. 23-23.

Repertuar teatru i kin

MIEJSKI TEATR KAMERALNY: — „Pan Lamberthier" — Verneuille'a, z p Cyranką Poznańską i p. K. Vorbrodt'em.

„EDEN": — „Jadzia" z Jadwigą Smosarską.

„LUNA": — „Dwa dni w raju".

„STYLOWY": — „Srebrna torpeda".

Wiadomości w kilku wierszach

Z KRAJU

— **Zatrudnienie młodych ludzi na kolei.** W obecności min. komunikacji płk. dypl. Juliusza Ulrycha, podsekretarzy stanu w min. komunikacji inż J. Piaseckiego i inż. Bobkowskiego, odbyła się odprawa dla 800 praktykantów kolejowych z wyższym i średnim wykształceniem, przyjętych w tym roku do służby.

Do zebranych ze wszystkich dyrekcji praktykantów kolejowych p. min komunikacji wygłosił przemówienie, w którym zaznaczył, że P. K. P. corocznie potrzebować będzie około 100 kandydatów z wyższym wykształceniem, ok. 600 z wykształceniem średnim technicznym lub równorzędnym i na stanowiska niższe ponad 400 osób. Poczynając już od r.b. P. K. P przyjmować będzie systematycznie około 700 młodych ludzi, a liczba ta w najbliższych latach wzrośnie ponad tysiąc osób.

— **W dn. 11 listopada b. r.** nastąpi akt mianowania Naczelnego Wodza gen. dyw. Smigłego-Rydza Marszałkiem Polski. Równocześnie zostanie mianowany generałem broni inspektor armii gen. Kazimierz Sosnkowski.

— **Ogłoszenie nowego obozu pro rządowego** płk. Koca ulegnie odroczeniu i nastąpi prawdopodobnie w końcu roku bieżącego.

— **Zmarła w Warszawie** śp. Oktawia z Trembińskich Głowacka, wdowa po znakomitym pisarzu Bolesławie Prusie (Aleks. Głowacki), w wieku 85 lat.

— **Od kilku dni** mają znowu miejsce nowe zamieszki na wyższych uczelniach warszawskich. Demonstracje studentów skierowane były przeciwko żydom i za wysokim niektórym opłatom. Ponieważ na S. G. H. miały one charakter dość burzliwy w uczelni tej wykłady zostały zawieszone.

— **Milion zł. na pomoc zimową dla bezrobotnych** zadeklarował Zakład Ubezpieczeń Społecznych wraz z 65 omainnymi ubezp. społecznymi.

— **Pocztowa Kasa Oszczędności** złożyła na cele pomocy zimowej dla bezrobotnych kwotę 100 tys. złotych.

— **Lustracja wszystkich urzędów skarbowych.** W związku z głośnym już w całej Polsce procesem Krzysztoforskiego, naczelnika Urzędu Skarbowego w Radomiu, władze skarbowe zarządziły lustrację wszystkich urzędów skarbowych w Polsce.

— **Inspektor Izby Skarb.** w Kielcach, świadek w procesie Krzysztoforskiego, Artur Schartz, został zawieszony w urzędowaniu. Nadto zostali zawieszeni w urzędowaniu oskarżeni w procesie Krzysztoforskiego pp. Kielski i Puchalski.

— **W głośnym procesie** o milionowe nadużycia popełnione przez naczelnika Izby Skarbowej w Radomiu Krzysztoforskiego i towarzyszy, zapadł wyrok skazujący głównego oskarżonego na 15 lat więzienia a innych oskarżonych na kilkuletnie więzienie.

— **Sąd apelacyjny w Warszawie** uniewinnił Grzeszolskiego oskarżonego o popełnienie zbrodni otrucia własnych dzieci talem.

Dekret Prezydenta o „występkach skarbowych"

Opracowany został projekt dekretu Prezydenta R. P o prawie karno-skarbowym. W projekcie tym wymienione są na wstępie występki skarbowe polegające na naruszeniu przepisów w zakresie monopolu tytuniowego i spirytusowego, sprzedaży napojów alkoholowych, monopolu solnego, zapałczanego, opodatkowania zapalniczek, monopolu loterii, sacharyny, opodatkowania piwa, wina, miodu, drożdży, kwasu węglowego, kwasu octowego, cukru, olejów mineralnych, kart do gry, tłuszczy, węgla, opłat od wyrobu, przerobu, oczyszczania, magazynowania i sprzedaży artykułów monopolowych lub podlegających podatkowi, regulowania gospodarki cukrowej i buraczanej, obrotu papierami premiowymi, obrotu towarowego z Gdańskiem oraz w zakresie prawa celnego.

MARSZ TYSIĄCA ŻYDÓW DO PALESTYNY ZOSTAŁ PRZEZ WŁADZE ZAKAZANY

W ubiegłym tygodniu żydowscy działacze społeczni przystąpili do zorganizowania demonstracyjnego pierwszego marszu tysiąca żydów z Polski do Palestyny, któryby symbolizował odpływ żydów do Ziemi Obiecanej. Władze administracyjne, po zapoznaniu się z tym projektem, wydały zakaz zorganizowania marszu, mając na uwadze względy bezpieczeństwa.

RZEMIOSŁO i HANDEL POLSKI

Zamieszczone poniżej adresy chrześcijańskich firm handlowych i rzemieślniczych polecamy uwadze i poparciu naszego społeczeństwa

Handel skór
KIMLA Fr. — Stary Rynek 24
OLCZYK L. — Nadrzeczna 10 i Stary Rynek 26

Instalacje elektryczne
PIOTROWSKI — ul. ks. Kordeckiego

Kanaliz. i wod. instalacje
SUCHECKI A. — Najśw. Marii Panny 10
ZIELIŃSKI — ul. św. Kazimierza

Kolektury Loterii Państwowej
EGER A. — Najśw. Marii Panny 14

Młyn-Kaszarnia
GOLNIK S. — Mirowska 74, tel. 12-52

Pracownia czapek
KOJ WŁADYSŁAW — al. Wolności 18

Pracownie gorsetów
„CELINA" — Dąbrowskiego 5, m. 1

Pracownie grawerskie
CYGANOWSKI L. W. — al. Kościuszki 2/6
SZELĄG St. — Najśw. Marii Panny 40

Pracownie krawieckie
BIELECKI J. — Al. Kościuszki 2/6
BIELECKI STANISŁAW — Wilsona 32
IGIELSKI STANISŁAW — ul. Narutowicza 192.
KOWALCZYK JAN — Aleja Wolności 32
ŁEBEK KAZIMIERZ — ul. Najśw. Marii Panny 42.
MAŁCZYŃSKI W. — ul. Najśw. Marii Panny 50
SIKORA JÓZEF — ul. Śląska 4
WALOCH JAN — ul. Najśw. Marii Panny 49.

Pracownie mebli
HILDEBRAND WŁADYSŁAW — ul. N. M. P. 53
MARKOWSKI STEFAN — ul. Ogrodowa 48
SĄCIŃSKI ANTONI — ul. N. M. Panny 21
WITKOWSKI St. — Podwójna 12, przy R. Narut.

Pracownie szewskie
DOLIŃSKI FRANCISZEK — ul. N. M. Panny 55
JASIŃSKI KSAWERYN — al. Wolności 26
KAROŃSKI TEOFIL — al. Wolności 29
KOPERA STEFAN — ul. N. Marii Panny 49
KUBCZYKOWSKI W. — ul. Narutowicza 38.
POPIEL LEONARD — ul. N. Marii Panny 69
STĘPNIEWSKI ANTONI — ul. Narutowicza 67/69.
SZEWCZYK W. — Wesoła 13
ZAMUSIAK BOLESŁAW — ul. N. M. Panny 29

Pracownie zegarmistrzowskie
MIESZCZAK JAN — Al. Wolności 26.
WALAROWSKI IGNACY — Al. Kościuszki 2/6 (w domu Banku Ludowego)

Pralnie chemiczne bielizny i gard.
„HELENA" — al. Kościuszki 2/6
„MARIA" — al. Wolności 68
PIĄTECKA S. — Warszawska 60

Przedsiębiorstwa robót budowl.
RACHWAŁ Fr. — Racławicka 5

Sklepy żelazne i mater. budowlane
KRYWULT ST. — ul. Najśw. Marii Panny 25.
STANISŁAWSKI Z. — Rynek Narutowicza 35

Składy gramofonów, płyt i zabawek
PUCEK E. — ul. Najśw. Marii Panny 19.

Składy węgla i koksu
„PŁOMIEŃ" — al. Wolności 40/42 Świerzowski St.
ZALAS WINCENTY — ul. gen. Dembińskiego 30

Warsztaty ślusarsko-mech.
GOMÓŁKA P. — ul. Gen. Dąbkowskiego 8
HESS J. — Wilsona 32
KOSIK B-cia — Warszawska 21
ORZESZKO KAZIMIERZ — ul. Narutowicza 56.
PAWEŁCZYK H. — św. Barbary 1
RUTKOWSKI J. L. — aleja Kościuszki 1/5
SKÓRKOWSKI M. — al. Kościuszki 2/6. (w domu Banku Ludowego).

Wytwórnia resorów samochodowych
STEFANOWSKI JAN — al. Wolności 2/6

Zakłady bednarskie
MIELCZAREK Ł. — ryn. Wieluński 52

Zakłady blacharskie
MALICHER ADAM — ul. Kilińskiego 31/35.

Zakłady elektr. i autog. spaw. metali
MARANDA WIKTOR — al. Wolności 2/6

Zakłady fryzjerskie
DZIUBIŃSKI KAZIMIERZ — N. M. Panny 52
filia — ul. Ks. Kordeckiego 1
JAGUSIAK K. — Pogodna 6/8
KRAKOWIAK J. — Warszawska 131, r. Cment.
ROBAK J. — Jasnogórska 22

Zakłady kotlarskie i spawanie metali
RĄK Fr. — Wilsona 40

Zakłady kowalsko-ślus.
DYBA JAN — ul. Mirowska 67.
JABŁOŃSKI STANISŁAW — ul. Narutowicza 89
KOZŁOWSKI STANISŁAW — ul. Narutowicza 91
PIKOS JÓZEF — ul. Mirowska 57/59.
STEFANOWSKI Br. — ul. Piastowska 59

Zakłady malarskie i prac. szyldów
HALKIEWICZ J. — Najśw. Marii Panny 57
LIPKE S. — Najśw. Marii Panny 48
ROSTKOWSKI — Najśw. Marii Panny 18

Zakład ostrzenia noży, brzytew itp.
SZEWCZYK W. — ul. Piłsudskiego 17

Zakłady radiotechniczne
„ELECTRA" Stankiewicz A. i Z. — Aleja 36
„FADA-RADIO" Dyderski Fr. — N. M. Panny 18
MACHEJKO L. — Najśw. Marii Panny 16

Zakłady rowerowe
DZIUBAŁA JÓZEF — ryn. Wieluński 10.
CIEŚLA W. — al. Wolności 38
CZARNECKI WACŁAW — ul. Mirowska 81.

Zakłady stolarskie i cies.
CIERPIŃSKI JAN — al. Wolności 58.
ŚWIERZY J. R. — Narutowicza 19/23
SZCZEPANIK W. — Brzeźnicka 62

Prenumerata z przesyłką lub odnoszeniem do domu roczna zł. 5.— półroczna, 3.—, kwartalna zł. 1.50.
CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zł. 200.— 1/2 zł. 120.— 1/4 zł. 70.— 1/8 zł. 40.— 1/16 zł. 25.— Ogłoszenia drobne od zł. 3.— początkowszy

Redaktor i Wydawca: **Czesław Nowicki** Kierownik Literacki: **Mieczysław Mielczarek**

Drukarnia „UDZIAŁOWA" Częstochowa, Najśw. Marji Panny 41